

מסורת הש"ס

(א) [נפסחים כג: וש"נ],
(ב) כבודות ו: [בין]
מל: [נפסחים כג: צינה]
יב: ע"ש, א [נפסחים]
נוסף: שבר, ו"ה כ"ק
והנפסחים, ד [ע"ז טז:
חולין יא, ונחמס: ע: מנילה]
כא, א [חולין קמ, כריתות
כה, ע"ש, א [נפסחים:
כפנים], א [נפסחים: בחוץ],
ח [חולין פה, ט] [ע'
חולין שס, א] [ג"ז שס
זכיות: ע: כריתות כה,
ח [ע"ז חולין פה
ע"ז ד"ה אמר רבי ינאי,
ט ספרי פרשת ואל [חולין]
קמ], ט [נפסחים פ"ד מ"ה,
ז חוספסא דנפסחים פ"ח
ה"ח ע"ש, ט] [נפסחים:
עוקף], ט [כריתות יד,
ב"ק ע"ה, חולין פ, פה,
א [נפסחים נוסף: אכל],
ט [חולין קמ, כריתות
כה, א] [נפסחים:
ד ע"ז נ"ה, ט] [ע"ז בח"ש
ורש"א, ט] [ב"ק סג ע"ג,
א [נפסחים: קדוש], ו [ע"ז
ד"ל קדוש], א [חולין
חולין קמ ע"ה, א] [שם
מג ע"ה, ד] [שם ט'
ע"ה, א] [ע"ז חולין
הרש"ש דרש"י חור בן,
א [נפסחים כג, ד] [ע"ז
חולין ע"ז טז: ד"ה כפרה
ועולין פה, ד"ה א"ר
ינאי], ח [נפסחים כג:
ט] [חולין רש"י, א] [חולין
מג ע"ה, א] [שם,
ט] [ע"ז חולין כריתות
כה ע"ה, ד"ה מלך,
ומוס' חולין פה ע"ה ד"ה
גמל],

הנהגות הב"ח

(א) גמ' משעת לקיחה
קידחה קידחה מעגלה
ערופה, יצ"ז כ"ה
כ"ה [ע"ז מרש"ל:
(ב) חס' ד"ה שחטה
וכי' קרום של מוח או
נחמס וכי' שחטה ולא
מקדש:

מוסף תוספות

א. דאין ק"ד דבר שנעשה
מצות ומעולין בו [וינאם]
טז: מוס' ע"ז טז: דומיא
דשחיטת בקדשים כדאמר
בסמוך, רש"י, ב. כתיב
קדשים דמיתסרי אף
מחיים, מוס' ע"ז טז:
ג. ואין לומר ציפורי
דעלמא דאם כן ליתני נמי
שוריים הנסקלים, מוס' טז:
ד. ויש בה מצות הורדה.
מוס' הרש"ש, ה. ומי לא
עסקין שחט כבד אצלו.
ש. ו. היינו הפרשה
כדאמרין אף הקיפין
מחפשיין אלא בליקחת
בעלים או בעשית כהן.
ש. ז. דכיון דגלי לן קרא
דשחיטה מיתסרא סברא
הוא דגם המשולחת
שחטתה עד השלוחה
שסברא הוא ששתיקין
שוות עד גמר מצותן.
מוס' כריתות כה, ח. הלכך
שחוטת נמי תיחסר
בהנאה, מוס' שס, ז. גבי
פלוניתא דעגלה ערופה
מתי נאסרת רב המונא
אמר מחיים רבה אמר
לאחר מיתה רבנן דרבי
לאשכחין תנא כרב
דמונא ומייתי לה מהכא
דגמיר מבשרי ממכפר.
מוס' הרש"ש, י. דשני
ציפורים גמר ממכפר
אפילו המשולחת. שס.
כ. דלאחר שילוח שריא
כדאמרין בשמעתין, שס.

אם לא דרש. לריבוי: כי האי תנא. שפירש מלודרשן: היה דורש כל אסין שצטורה. לריבוי: פירש. שירא לרבות שום דבר להשוותו למורא המקום: כפרה כתיב זה. כפר לעמך ישראל (דברים כה): קדשים. וקדשים אסורין (ש) ולא פרכין אי מה קדש כו"ה דלץ משיצין על ההיקש: אפורי מלודרשן. מכשירי בחון הן שהרי חוץ לעיר נעשית מלודרשן אחר להכשיר את המלודרשן לזכר צמחיה: מכשירי צפנים. אשם מלודרשן: מכפר צפנים. כל הקרבנות: מכפר בחון. עגלה ערופה: מה צפנים עשה מכשירי מכפר. לא חלק בין אשם מלודרשן לשאר אשמות: משעת שחיטה. נאסרת השחטה לקיחה. נאסרות שמהן עד שישלח המשולחת מותרת כדלקמן: משעת ערופה. מה התם מיתסר מלודרשן כקדשים אף כאלו מחיים: ה"ג ועגלה ערופה מאימתי אמר רבי ינאי נ"ו. מאימתי נאסרת האולא ואין דמיה (א) קדושין לא קדשת מוצא ולא קדשת צדק הבית אלא היא עגלה לערופה: גבול שמעתי זה ושחטה. מאימתי נאסרת: ירידה לנחל איוסן. היא הורמת לה שם ערופה ואוסרתה: הכל מי אים לה גבול אחרינה. וכיון דילפינן לה איסור מחיים ע"כ קיחה היא דגרמה: כל רבויא הוא: אש. רבויא הוא: לאחר שחטה מוציאה. ולמה לי קרא למיטרה בשלמא להיתירא דמשולחת איסורין קרא אלא איסורא דשחטה למה לי: ואסור שחטה ומכסה לה. עס שר עבודות והא נמי תמכר לאחר גמר מלודרשן: ערופה. פסולה לטרת מלודרשן דכתיב חיות (ויקרא יד): ונמלאת טריפה. קס"ד כשדק צמינים נמלאת שטרפה ששחטה דלי נטרפה מעיקרא כגון ניקב קרום של מוח או שנחמסו רגליה לא שייך למימתי (ט) ונמלאת: יקח זוג לשניה אין צריך להציג שמים אחרות: והראשונה מותרת בהנאה. דקס"ד שחטה היא דאסרה לה והא לאו שחטה היא: אמאי מותרת בהנאה. דילנא בשעת קיחה ראויה התם היכן הותר איסורה: שנמלאת טריפה צנני מעים. דשעת קיחה לא הויה חיוא ולא חל עלה איסור: ר' יעקב סבר שחטה שאינה ראויה למלודרשן שמה שחטה לאוסרה: מחיים לא מיתסר. דלי איתסר כנאי פקע איסורה: סנאי היא. הני תנאי סבירא להו כדקאמרת דלא מיתסר ותנא דבי רבי ישמעאל דילף מכשירי ממכפר סבירא ליה דמיתסר מחיים ממכפר: ואיפוך אנה. וזה אשר לא תאכלו לרבות את המשולחת: לא מלינו צעלי חיים שאסורין. איסור עולם:

אף מכשירי ומכפר האמור צפור טהורה תאכלו לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו מהם לרבות את השחטה ואיפוך אנה לא מצינו ב"עלי חיים שאסורים מתקף לה רב שמואל בר רב יצחק ולא הרי ערופה ערופה וצרכיות (דף כה). משעת דילפינן עגלה ערופה מציפורים ויש לומר דמיעקרא צריך למילף ציפורים מעגלה ערופה דמה עגלה ערופה לכל הפחות משעת ערופה אף ציפור משולחת אסורה לכל הפחות איסור דשיין זה והיינו על כרחך מחיים קודם שנמלאת (ו) וכיון דאשכחן איסור מחיים נמשולחת אס כן שפיר יליף התם עגלה ערופה דנאסרת מחיים מציפור המשולחת ואחר כך יליפינן ציפור השחטה דנאסרה אף מחיים דהיינו משעת לקיחה מעגלה ערופה:

האיש מקדש פרק שני קידושין

נז.

בפרה כתיב בה בקדשים. דכתיב (דברים כה) כפר לעמך ישראל וקדשים אסורין בהנאה שהרי מועלין בהן מימה דצרכיות (דף ו). מפיק ליה מוערפו שס"ו שם תהא קבורתה וי"ל דמרויחיה לריכי דלי משום כפרה ה"א דוקא מחיים אסורה בהנאה כמו קדשים אכל לאחר ערופה מותרת כיון שנעשית מלודרשן: להכי אלתרוד וערפו שס ואי מוערפו שס לחוד ה"א דוקא לאחר ערופה אסורה בהנאה אכל מחיים לא להכי אלתרוד כפרה אי נמי יש לומר דהא דקאמר הכא כפרה כתיב זה לא עיקר דרשא היא דהא איסורין לדרשה אחריתי דלאמרינן צ"ק קמא דחולין (דף יב). דילמא טריפה היא וכי תימא מאי נפקא לן מינה כפרה כתיב זה כקדשים אלא עיקר דרשא דהא הוי מוערפו שס:

משעת שחיטה. פי' ומשולחת נמי מיתסר משחטה מצירתה עד השילוח ואין לפרש משעת שחטה שחטה שחטה ואלא כפרי מלודרשן איסור כלל דהא תנא אפורי מלודרשן דמשעת מרויחיה: מ"אית ליה גבול אחרינה. דלץ לומר הצאת ציפורים כמו הורדת עגלה ערופה דהא הורדת עגלה ערופה כתיב צפרה (דברים כה) והורידו זקני העיר את העגלה אכל הצאת ציפורים לא כתיב אכל לקיחה כתיב דכתיב (ויקרא יד) ולקח למטרה: וזה אשר לא תאכלו לרבות השחטה: וא"ת לך נחמא איסור הנאה מנא ליה אליבא דחזקיה דאמרין לא תאכלו לא משמע איסור הנאה וי"ל דגמרי איסור משולחת משחטה מה שחטה אסורה אף משולחת אסורה ואיסור משולחת הנאה הוא דמחיים לא שייך אכילה: שחטה ונמצאת טריפה. פירש נקמטור דקס"ד כשדק צמינים נמלאת שטרפה ששחטה כגון שנקב הוושט דלי נטרפה מעיקרא כגון ניקב קרום (ט) או נחמסו רגליה לא שייך למימתי נמלאת והיינו דקאמר גמרא אמאי מותרת בהנאה כלומר איסור שזה היכן הלך ומשני שנמלאת טריפה צנני מעים ולא חל בשעת שחטה (ט) אלא מקודם שחטה ולהכי מוקי לה צטרפות צנני מעים דלי הוה מוקי לה צטרפות שחון וקודם שחטה לא הוה קרי ליה נמלאת אלא השחוט טריפה אכל צטרפות צנני מעים נקרא שפיר נמלאת שהרי אינו נראה וקשה כי נמי נמלאת טריפה שנקבו הדקין (ט) שמה טריפות שמה אחר הלוקחין וא"כ אמאי מותרת תאסר מספק לכנ"ל דמעיקרא ס"ד שחט ונמלאת טריפה כגון שנקבו הדקין ופריך אמאי מותרת שמה אחר לקיחה היא ומשני שנמלאת טריפה צנני מעים כגון שניטל הכדס: או טריפות אחרת שזלי היא משלול: רנאי היא נאמר מבשרי בו אף מבשרי האמור בחון עשה בו מבשרי במכפר. פי' צנוטת מבשרי היינו ציפורי מלודרשן ומכפר עגלה ערופה מימה דהא משמע דילפינן ציפורים דאסורים בהנאה הרי

עין משפט נר מצוה

קמס א מ"י פ"ח מהל' טומאות לרעמ' הל"י: קע ב מ"י פ"י מהל' רועת הל"י: קעא ג מ"י פ"ח מהל' טומאות לרעמ' הל"י: קעב ד ה ו מ"י שם הלכה י:

תורה אור השלם

1. את י' אלתרוד תירא ואחר תעבר ובשמו תשבע: דברים ו יג 2. כל צפור טהורה תאכל: דברים יד יא

תוס' ר"י חזקן

כפרה. כפר לעמך ישראל [דברים כה, ח]. וקדשים אסור בהנאה. צפורי מלודרשן. מכשירי בחון הם שהרי חוץ לעיר נעשית מצות להכשיר המלודרשן לבא אל המחתה. מכשירי צפנים. אשם מלודרשן. מכפר צפנים. כל הקרבנות. מכפר בחון. עגלה ערופה. המשולחת. אחת מהצפרים שהיה משלח שמונת דכל ריבויא הוא. השחטה. שאוסרה.

מוסף רש"י

את לא דרש. לריבוי. דסבר לה כשמעון העמסוי שפירש לא חסיל שמונה לרבות, כיון שגזע לאת ה' אלתרוד מירא. אמר מה ארבע לרע עמו, פירש מילין וחוץ לו מכל ציפורין שרצה, דמירא לא לרבותי אלא, כולו נמי לא לרבותי אלא (פסחים כב). פירש מכל דרשות שדרש, דכל אסין צליל לרבות וזה חזן מה לרבות צו (בבבזות ו). לרבות תלמודי חכמים. שיהא מורא רבן כמורא שמים (פסחים כב). כפרה כתיב בה בקדשים. כפר לעמך ישראל, מה קדשים אסורין בהנאה אף היא אסורה בהנאה (חולין יא). ובכ"ז ע"ז פה. נאמר מבשרי ומכפר מבשרי ובאמר מבשרי ומכפר מבשרי. מכפר צפנים, אשם מלודרשן ומשולחת מוסרי כפרה חזון וילדות שאין צליל אלא להכשיר בקדשים: מכפר צפנים, כל טומאות ואשמות, מכשירי בחון, צפורי מלודרשן שכן לטובה, ממכר בחון, שפיר השמלתה (חולין טז). ועגלה ערופה (שם). משעת שחיטה. ואסרת שחטה אכל המשולחת מותרת דכתיב (ויקרא יד) ושלח את הצפור היום וגו', ולא אמריה מורא שלח למתלה (חולין טז). משעת לקיחה. (שם). משעת ערופה. ואסרת שחטה דהא ערופה ע"כ ששלח (שם). מה עגלה ערופה. ולקח זקני העיר היא עגלה ערופה. אף בקר, אסורה מחיים, אף ולקח למתלה שני צפרים חיות, אסורות מחיים, ומיזה עגלה ערופה יש לה גבול לאסר ציריתה לנחל התלמודים מדעתם (ובבבזות ו). וזה אשר לא תאכלו מהם. ימירא הוא, מהם מן הטהורין, דהא אסורין לעלי מיה קל, לרבות את השחטה. אכל המשולחת מותרת דלא אמריה מורא שחטה כדי שישלח זה אחריו, שיהו צליל ואוכלין אותה בני אדם, אלא ודאי מותר (חולין קס).